

Se strică, se sparge, se rupe, se fură, se urlă noaptea ca în codru. Toate în numele libertății! Totul e de izbelște. Haite de câini aleargă flămânzi printre oameni, constituind un pericol pentru sănătatea publică. Copii vagabonzi și cerșetori se găesc peste tot locul. Populația e cam sceptică, văitându-se de salarii și pensii mici, scumpiri, somaj. Desigur că au dreptate, dar și mentalitatea veche atât de adânc înrădăcinată îi împiedică să înțeleagă rosturile societății capitaliste. Nu tot ce este expus în vitrină este și la îndemâna tuturor... Acum "nu se dă", ici, colo, ca pe vremea Ceaușescului... Acum este din belșug, dar trebuie muncit mult ca să le obții pe toate! Cu toate acestea, România are farmecul ei de țară frumoasă, cu un popor mărinimos și ospitalier. Vreau să cred în capacitatea românilor de a depăși dificultățile tranziției.

S.C.: Cum vedeți problema retrocedării proprietăților furate în timpul regimului comunist?

M.J.: În problema proprietăților furate, răspunsul meu este intransigent: restituirea integrală a bunurilor ilegal naționalizate! Proprietatea e sfântă. Nimeni și nimic n-o poate atinge. Regimurile totalitare din România au încălcat această lege de două ori în aproape 10 ani (1940-1948): o dată când au "românizat" averile evreiești pe criterii rasiale, și a doua oară, naționalizând proprietățile cetățenilor, pe criterii politice comuniste... Acum, ca să se facă dreptate, trebuie redat proprietarului legal ce i s-a luat cu japa, iar în cazul bunului vândut de către Stat, beneficiarul acestui act ilicit trebuie să fie despăgubit.

S.C.: Stimată doamnă Mariana Juster, dumneavoastră v-ați născut, ați crescut și ați activat în România. Aș dori că împreună să discutăm o problemă destul de sensibilă, dar care cere să fie discutată deschis. Iată despre ce este vorba. În 5 februarie 1998, în cotidianul suedez "Dagens Nyheter", în articolul "Hugo Alfvén și moștenirea cea rea", o jurnalistă free-lance imigrată din România, Anna-Maria Narti, scria despre (cit): "tradiționalele pogromuri din Ucraina, România și Polonia..." În 20 februarie 2000, în ziarul suedez Svenska Dagbladet, Dan Shafran, bibliotecar imigrat din România, într-un articol intitulat "Fără risc și avantaj să fii naționalist antisemit în România", vorbește despre (cit): "Exterminarea (evreilor) în România" (în original: "Förtälsen i Rumänien"). Din alte surse, de exemplu, în "Bra Böckers världshistoria", vol 13, 1982, pag. 222, în articolul "Persecuțiile evreilor", am aflat de exterminarea a 300.000 de evrei în România, dintr-un total de 600.000. Când am citit aceste afirmații, mai întâi am fost uimită, căci în toți anii mei de studii, și au fost destui în România, nu am avut niciodată astfel de informații. Și ca și mine au fost uimiți foarte mulți români din comunitatea română din Suedia, care nu știau nici despre "tradiționalele pogromuri", nici despre "exterminarea evreilor în România". Am considerat că cel mai potrivit ar fi să caut singură informații despre aceasta în literatura istorică română, dar nu am găsit material care să susțină aceste afirmații. Cărțile românești de istorie pe care le-am consultat nu pomenesc despre "tradiționalele pogromuri" din România și nici despre "exterminarea evreilor în România". De aceea m-am hotărât să caut informații și pe alte căi. Pentru cei din generația mea și pentru copiii noștri este important să se facă lumină asupra acestor afirmații, cu atât mai mult cu cât lipsesc informații din cărțile de istorie a României despre aceste probleme. Afirmații ca cele citate mai sus crează divergențe, nu mai puțin între minoritățile românești și cele evreiești din diferite țări. Au existat pogromuri în general și "tradiționalele pogromuri" în special în România? Consider că a ucide și numai un singur om, indiferent de etnia căreia îi aparține, este un act monstruos, dar ca o anumită etnie săucidă "tradițional" altă etnie, depășește orice limită a înțelegerii mele. "Tradițional" presupune efectuarea periodică și cu o anumită ceremonie a unei acțiuni;

mai presupune ca acțiunea să fi fost transmisă din generație în generație. Au fost în România lagăre în care au fost exterminați numai evreii? Dacă aceste acțiuni au avut loc în România, este timpul ca să se recunoască aceasta. Cărțile de istorie să vorbească despre ce s-a întâmplat. Dacă nu s-a întâmplat, atunci să vedem care este adevărul.

Dumneavoastră, doamnă Mariana Juster, știți dacă au existat "pogromuri tradiționale" în România contra evreilor? Au existat lagăre de exterminare în România? Dacă da, au existat lagăre de exterminare pentru toți cei care erau socotiți "pericol pentru securitatea țării", aici fiind incluși români, evrei și alte minorități, sau au existat lagăre de exterminare numai pentru evrei? Unde au fost localizate acestea? Au existat lagăre de muncă forțată în România? Dacă da, au fost lagăre de muncă forțată pentru toți cei care erau socotiți "pericol pentru securitatea țării", aici fiind incluși români, evrei și alte minorități, sau au fost lagăre de muncă forțată numai pentru evrei? Unde au fost localizate acestea?

M.J.: Dorința dvs. de a mă include în discuția asupra genocidului evreilor din România m-a onorat, dar, în același timp, m-a uimit și îndurerat mult. Mi se pare că însăși necesitatea elucidării acestei probleme, negarea veridicității holocaustului, sau ignorarea lui de către autoritățile românești pe parcursul a 57 de ani, mi se pare, repet, un fapt infamant. Este ca și cum am ucide victimele pentru a doua oară... Pe de altă parte, așa stând lucrurile, mi se pare salutară inițiativa dvs. de a afla adevărul și a-l face cunoscut prin mijloacele pe care vă stau la dispoziție, chiar dacă răuvoitorii ar vrea să-l aneantizeze. Particip la această discuție în calitate mea de fiică a unui popor martirizat, care a cunoscut pe pielea ei ororile holocaustului. Dar pentru o mai adâncă documentare, vă recomand să luați în considerație o uriașă literatură istorică formată din mii de documente oficiale ale timpului, ca: "Evrei sub regimul lui Ion Antonescu" de Radu Ioanid (Washington), 3 volume a lui Jean Ancel "Transnistria" (Israel), "România în războiul mondial" de prof. Dinu Giurescu (USA), "The forgotten cemetery, Transnistria" de F. Carmely (Montreal), "Transnistria" de Dora Litani și "Evrei, treceți Nistrul" de Sonia Palti (Israel), etc., etc. Jumătate de veac regimul comunist a ținut ascuns adevărul asupra genocidului, asupra monstruoșităților săvârșite de armată, jandarmeria și chiar de populația română, împotriva evreilor. Pentru a răspunde întrebărilor dvs. vreau să fac următoarele precizări: a) Mă refer în exemplele mele numai la teritoriile României unde s-au petrecut ororile genocidului: Moldova de nord, Bucovina, Basarabia și regiunile cucerite de români la începutul războiului, între Nistru și Bug, numit Transnistria; b) Nu înțeleg ce înseamnă pentru dvs. "Tradiționalele pogromuri". Pogromul e pogrom, nici tradițional și nici netradițional. Cei instigați, omoară! c) Infirm cu strășnicie ideea după care evreii au fost periculoși pentru securitatea țării. Nimic mai fals. Niciodată și nicăieri în lume, comunitățile evreiești n-au fost iredentiste. Acum 20 de secole, în perioada dispersării evreilor în lume, înțelepții au poruncit poporului să fie loial țărilor gazdă, să lupte pentru apărarea țării în care vor locui, actele de binefacere trebuiau să vizeze pe toți cei care aveau nevoie de ajutor - evrei sau neevrei. Acest principiu a fost într-unul respectat ca o literă a legii. În țara mea de băștină, mii de evrei și-au jertfit viața în rândurile armatei române în războaiele pentru independență și întregirea neamului. d) În privința numărului victimelor. Nu sunt statistician și nu am acces la documente ca să fiu competentă să vă informez. De altfel, pentru mine exactitatea aceasta mă supără. La noi, în Israel, se spune că "a salva un om este ca și cum ai salvat lumea întreagă." Și acum să luăm întrebările dvs. la rând.

Au existat lagăre de exterminare în România? Da, au existat! Au existat lagăre de exterminare numai pentru evrei. În general existau lagăre de

concentrare cu muncă forțată ("muncă obligatorie") și lagăre de exterminare care se numeau "deportări în Transnistria".

În lagărele de muncă forțată erau concentrați numai evrei de la vârsta de 18 până la 65 de ani și de multe ori fără limită de vârstă. Aceste lagăre se aflau pe întreg teritoriul țării, inclusiv chiar în capitală. Condițiile de trai și muncă erau infernale. Era un regim de exterminare prin înfometare, epuizare și maltratare. Cele mai grele condiții erau în lagărele din Basarabia (Râbnita, Iedeniț, Atachi).

Lagărele de exterminare se aflau pe întreg teritoriul dintre Nistru și Bug, numit Transnistria. Toate crimele, atrocitățile și grozăviile comise de armata română contra evreilor deportați în localitățile Bogdanovka și Acmeceța au fost judecate la procesele criminalilor de război, apoi au rămas secrete. Deci aceste lagăre au existat! Convoaie nesfârșite de evrei din nordul Moldovei, Bucovinei și Basarabiei erau gonite spre locurile supliciilor sălbătice. Au suferit de foame, de frig și boli. Care murea pe drum era lăsat să putrezească acolo, care era sleit de puteri și nu mai putea să țină pasul era împușcat fără cruțare. Așa au fost omorâți copiii și bătrânii. Pe parcursul drumului, deportații evrei erau atacați de țărani care-i jefuiau de haine, lăsându-i să moară de frig. Mii de evrei, bărbați, femei, copii erau împușcați și aruncați în gropile pe care ei singuri trebuiau să și le sape. Județul Golta și împrejurimile lui s-au transformat într-un "regat al morții". La Bogdanovka ne descrie d-ul Jean Ancel cum sub comanda unui anume Mănescu s-a dat foc unor cotete de proci în care trăiau deportați și copiii lor. Și ca nimeni, doamne ferește, să se salveze fugind afară, au înțuciat ușile pe dinafară. În același timp, grupuri de câte 80-100 de evrei erau mânați spre râpe unde, înainte de a primi glonțul, erau puși să se dezbrace, să predea orice inel. Celui ce nu izbutea să scoată inelul destul de repede, i se tăia degetul, iar dinții de aur li se scotea cu patul armelor. Asasinii însă au petrecut bine, creștinește, de anul nou! Au primit oaspeți de la București, o delegație a Bisericii Ortodoxe Române, care a venit să deschidă lăcașul de cult, în numele dragostei aproapelui...!

Câteva mostre ale genocidului românesc: În districtul Domanovska, cosomează Ancel, dintr-un raport secret cerut de comandantul Isopescu, fuseseră 72.000 de evrei, iar în mai puțin de un an rămăseseră doar 145 bărbați, 481 femei și 159 copii. La Cernăuți, după estimarea primarului Traian Popovici, au fost uciși într-o singură zi 2.000 de evrei, iar 50.000 a fost deprotați în lagărele de exterminare din Transnistria. Dacă mai ținea mult războiul, eram și eu astăzi în numărul imprecis de victime din discuția dvs. despre "inexistentul" holocaust românesc.

Pogromuri. Da, au fost pogromuri în România. Nu știu ce înseamnă "pogromuri tradiționale", dar știu că erau pogromuri "în toată regula"! Pogromul de la Iași a fost descris de un martor ocular, scăpat ca prin minune, scriitorul Eugen Luca. Crima în masă s-a petrecut într-o duminică, la 29 iunie 1941. Acest pogrom a fost pregătit de poliție și armata română sub pretextul că populația evreiască ar fi spionii comuniștilor și ai Uniunii Sovietice. 10.000 de evrei au fost împușcați. Crima însă nu s-a oprit în această sfântă zi de duminică, ci s-a prelunșit mai târziu în trenurile morții. Cei ce au scăpat din masacrul de la cheșturi au avut parte de o moarte îngrozitoare. Înghesuiți cu miile în vagoane închise, fără aer și fără apă, parcurgând un traseu de zile și nopți (Iași-Călărași-Ialomița), au murit asfixiați. Câteva date dintr-un raport oficial al faimosului sublocotenent de rezervă Aurel Triandaf: la Tg. Frumos (foarte aproape de Iași) au fost aruncate din vagoane 654 cadavre; Mircești - 327; Săboani - 300; Mărășești - 10; Inotești - 40; etc. Și cum acest pogrom n-ar fi destul de infamant pentru poporul român, prof. academician din Iași îl mai și "îndulcește" cu o explicație nerușinată și anume că autoritățile ieșene au vrut să protejeze populația evreiască de furia mulțimii!